

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrta leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje štev. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2.50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerljivo zniža.

Štev. 35.

V Ptujju v nedeljo dne 1. septembra 1912.

XIII. letnik.

Bankerot.

Ko se je pred par leti podrla slamnata „sloga“ starega prvaštva v slovenski politiki in so pričeli moderni klerikalci z neverjetnim nasiljem svojo „stranko“ vstvarjati, imeli smo mi „štajercijanski“ naprednjaki prvični naval izdržati. Mi smo bili takrat edini, ki so se upali proti ljudstvo uničujočemu klerikalizmu vihteti svitli meč svobodnega mišljenja ter ljudske pravice. In celo možje, ki jih je ločila slovansko-narodna zagriženost od nas, so natihem uvidevali in priznavali pomen našega boja. Razven „Štajercijanec“ se seveda nikdo ni upal nastopiti proti politični duhovščini, ki je davila slovensko ljudstvo v železno pestjo. A ko je ljudstvo v vedno večjem številu pristopalo naši stranki, ko smo postali v javnosti odločilni faktor, postala je nakrat tista zbegana slovenska „inteligenca“ po mestnih pisarnah pogumna; hotela je žeti, kar smo mi sejali. Takrat je izgubila celjska tetka „Domovina“ zadnji svoj zob in se je vlegla v grob; Hribar ji je postljal na starih nogavicah in Vekoslav Spindler je vzel svoj klobuček, kajti ta skleda je bila izpraznjena. Takrat se je ustanovila „narodna stranka“, katero je pravzaprav le ta ponesrečeni poet Spindler potreboval.

Z velikim pompom, z donešim bobnanjem in glasnim trobentanjem stopila je „narodna stranka“ v spodnjo-štajersko javnost. Kratkovidni ljudje so mislili, da je to lev, ki bo klerikalnega „lindwarma“ premagal. A kmalu, prekmalu se je izkazalo, da ni to pravi, resnični lev, temveč le navadni osel, preoblečen v levovo kožo; iz vseh lukenj je gledala siva dlaka in namesto levovega tuljenja smo začuli stokanje „i-a“ —

Naj se nam oprostijo to ravno ne posebno fino in salonsko primero. Pa resnična je! Kajti odkar se opazuje politično življenje Slovencev, ni še nobena stranka tako grozovitega bankerota doživela, nego ta pravikarikaturi podobna „stranka“. Bankerot v vsakem oziru in na vsakem polju! Nam „Štajercijanec“ je vzela par možakov, ki se jih da na prstih seštetiti; ti so ji šli na lim, čeprav so se v naši stranki prvih političnih korakov naučili in si ojačili svoje ude; te omahljivce, ki so v „narodni stranki“ na polne skledje upali, smo celjskim bankeroterjem privoščili. Danes se že kažejo in bi radi z nami koketirali, ker čutijo velikansko gospodarsko bodočnost, kijo ima naša stranka in le naša „stranka“ na Spodnjem Štajerju. Pa za nas so ti omahljivi mrtvi. Tudi klerikalci ni „narodna stranka“ prav nič škodovala; nasprotno, koristila je tem mračnjakom s svojimi taktičnimi napakami. Boljših pomočnikov si klerikalci niti želeli ne morejo, nego je ta „narodna stranka“, ki je vedno tisto zadelo, kar ji sami škoduje in ji vzame zadnjo zaslobo v praktičnem mislečem ljudstvu. Stranka splošnega bankerota seveda svoji agoniji ne veruje na lastno usodo, —

kakor vtapljajoči se grabi po slamnati bilki in dela „bum-bum-bum“ za vsako še tako smešno malenkost. Otročja igra! S svojimi zadrugami je „narodna stranka“ dogospodarila, tako da se jo že proklinja, kakor se je proklinjalo nesrečne ustanovitelje zločinskih „konzumov“. Svoj dnevnik, katerega ustanovitvi bi moral odsvetovati zadnji tiskarski vajenec, je „narodna stranka“ v neverjetno kratkem času zapravila; in le tisti se jokajo za njim, ki so svoje hipno navdušenje plačali s težkimi stotaki. V političnem oziru se je „narodna stranka“ s svojima bivšima poslancom grozovito osmešila. In dr. Kukovec igral je v štajerskem deželnem zboru vlogo don Kišota; pobijal je danes tisto, kar je včeraj oznanjeval, gledal na splošno politiko kakor miš iz moke, brez da bi vplivni politiki le za trenutek mislili, da eksistira na božjem svetu en dr. Vekoslav Kukovec. Danes — to nam mora vsakdo, ki resno opazuje in misli, rad priznati — danes nima „narodna stranka“ ne v gospodarskem ne v političnem oziru prav nobenega pomena; — je pač stranka splošnega bankerota.

Vkljub svojemu žalostnemu neuspehu pa je imela „narodna stranka“ doslej vsaj nekaj sramote; skušala je v javnosti vsaj vtis napraviti, da je liberalna in napredna in samostojna. V zadnjem času pa je to tudi čez krov vrgla. Ne mislimo samo tistih klavrnih slučajev, ki so podobni županski volitvi v celjski okolici, kjer je „narodna stranka“ ponižno pred malim dr. Benkovičem pokleknila. Takih slučajev, takih grdih nedoslednosti „narodne stranke“ bi lahko na tucate našli. Omeniti pa smo hoteli danes le en slučaj, ki tvori naravnost klasični dokument bankerotske propalosti in škandalozne nedoslednosti ter predrznega farizejstva „narodne stranke“. Človeku mora zavreti kri, ako se upajo taki ljudje sramotiti ime „naprednjak“ ali „liberalec“.

V zadnjem „Narodnem listu“ namreč, ki je vendar uradno glasilo te „stranke“, objavil je neki „odlični slovenski politik“ (?) članek „Doneski k letošnjemu glavnemu zboru narodne stranke za Štajersko“. Ne vemo, kdo je ta „odlični slovenski politik“, čeprav se nam njegova pisava precej znana zdi. A na vsak način bi mu zaklicali: „Geh ins Kloster, Ophelia!“ Kajti ta članek ni samo neumen, temveč vsebuje toliko tistega, kar imenujejo Nemci „Gesinnungslumperei“, da se le čudimo, da se najde na slovenskem liberalni redakter, ki krije s svojim imenom tako žlobudrijo.

Poslušajte torej! „Narodni list“ piše: „Narodna stranka se mora v prihodnje zopet povrniti v prvi vrsti k pozitivnemu narodnemu delu, opustiti pa po možnosti spopade s klerikalcem bodisi v časopisju, bodisi pri volitvah ali na shodih.“ — To se pravi: mi „narodnjaki“ zleziti hočemo političnim popom med škrice, boj do noža pa bomo peljali odslej proti štajers-

kemu nemštvu. Vprašamo le, zakaj imajo potem „narodnjaki“ lastno stranko? Spindler naj gre v uredništvo „Straže“, Lesničar naj prevzame „Gospodarja“, dr. Kukovec pa bo dobil Meškov mandat; preje mora seveda dr. Korošcu roko kušniti. . . A „Narodni list“ piše naprej: „Napredni (?) politiki (??) naj občejuje z odličnimi duhovniki, naj se udeležijo tudi reprezentacijskih obedov“ itd. No, zdaj vemo; zakaj se gre temu „odličnemu slovenskemu politiku“; najedel bi se rad oglodanih kostij, ki dadajo iz farovških miz, „slavnostna žretja“ mu grejo po glavi, lačen je revež in zato zavida debele pope za njih trebuhe. No, mi mu želimo dober tek! Samo tih naj bode o „naprednosti“ in „liberalni politike“, da se mu ne zaleti kakšna farovška kost v goltancu. . . Ta lačni „narodni“ člankar priporoča nadalje, da naj se klerikalcem v njih obstrukciji v štajerskem deželnem zboru pomaga. Mož gotovo ve, da se je s to klerikalno obstrukcijo štajerskemu prebivalstvu na stotisoče denarja naravnost oropalo; a vkljub temu hoče klerikalcem še pomagati, samo da bode smel oblizniti farovške žlice. . . Naravnost klasičen je ta-le stavek tega lačnega „odličnjaka“: „Če klerikalci izjavijo, da postopajo v deželnem zboru kot Slovenci, se mora iti z njimi čez drn in strn in ne vprašati, ali postopajo pametno ali ne.“ Klerikalci napravijo torej v deželnem zboru lahko največjo lumparijo ali oslarijo; treba jim je izjaviti edino, da postopajo „kot Slovenci“ (logika, kje si?) in — liberalni „narodnjaki“ bodo šli z njimi „skoz drn in strn“; kakor dobro dresirani kužeki bodo čakali na drobtinice od prepolne fajmoštrove mize.

Ne vprašamo svojih „štajercijanskih“ somišljenikov, ki so si že davno pravo mnenje o tej bankerotni „narodni stranki“ napravili; tudi ne vprašamo nepolitične poštenjake, ki kaj tako propalega niti razumeli ne bodo; vprašamo — „narodnjake“ same, vprašamo dr. Kukovca, vprašamo Spindlerja in Lesničarja, je-li jih ni takega nemoralnega licemerstva in farizejstva sram?

Pa to še ni vse: Najhujši stavek „Narodnega lista“ je ta-le: „Če je taktika klerikalcev v gmotnem oziru ljudstvu škodljiva, ni merodajno.“ To je skoraj preveč! Za tega „narodnega odličnega politika“ je torej prav vse eno, ako ljudstvo od lakote umira! Revščina zadolženih kmetov, obupni ključ nedolžne dece, — to mu „ni merodajno“!!! Take predrznosti, take brezvestne infamije se v slovenskem listu menda še nikdar ni napisalo. Klerikalci so vsaj navidezno kazali, da hočejo ljudstvu iz revščine pomagati; „narodna stranka“ pa je zdaj sama javno povedala, da ji ni nič za gmotno stanje slovenskega ljudstva!

Taka „stranka“ zasluži, da izgine iz površja!

Pfui Teufel!